PPN 2025 - 2028

Gemeente Bergeijk

Inhoud

Leeswijzer....4
Samenvatting en voorstel college....5
1. Inleiding....6
2. Financiële kaders begroting....7
3. Financiële positie....11
4. Financieel overzicht beleidsitems....14
5. Toelichting beleidsitems....17
6. Ruimte voor beleid....28

Leeswijzer

Hoe is de PPN 2025-2028 opgebouwd?

- In de inleiding worden de relevante beleidsontwikkelingen gepresenteerd. Deze zijn in veel gevallen nog niet in financieel perspectief te plaatsen. Toch kunnen deze een dusdanige impact hebben op de gemeente, dat ze in deze Perspectievennota (verder: 'PPN') benoemd worden.
- In de PPN worden uitgangspunten benoemd. De raad stelt deze vast, zodat deze gehanteerd worden bij het opstellen van de programmabegroting 2025 – 2028.
- Paragraaf 3 financiële positie geeft inzicht in het begrotingsbeeld indien alle voorgestelde mutaties uit de PPN worden overgenomen. Door de onzekerheid op macroniveau blijft het financiële beeld redelijk somber. Tevens is een actueel inzicht gegeven in de reserve- en voorzieningen posities en de weerstandratio.
- In paragraaf 4 zijn de voorgestelde mutaties opgenomen in diverse overzichten. Deze zijn nader uitgewerkt in paragraaf 5. In paragraaf 6 is de ruimte voor beleid opgenomen.
- Tot slot is het coalitieakkoord als bijlage opgenomen.

Samenvatting en voorstel college

De Perspectievennota 2025 – 2028 (PPN) is de start van een nieuwe budgetcyclus. Dit is het moment voor uw raad om het college richting te geven voor het opstellen van de begroting. U stelt middels dit document de kaders voor het opstellen van de programmabegroting 2025 – 2028.

De afgelopen jaren is het begrotingsbeeld variërend geweest, waarbij met name de circulaires hebben gezorgd voor positieve saldi. Het ravijn voor de komende jaren is nog niet verdwenen, waarbij de meicirculaire, die eind mei ontvangen wordt een belangrijke invloed gaat hebben op het saldo voor de komende jaren. Wat dit precies betekent voor de gemeente is op het moment van schrijven van deze PPN 2025 – 2028 onduidelijk en wordt zoals gebruikelijk dus ook niet opgenomen. Zodra de meicirculaire is ontvangen brengen wij de consequenties voor onze begroting in beeld en informeren we u via een raadsinformatiebrief.

Ondanks de onzekerheden in het begrotingsbeeld groeit de gemeente. Daarbij is het belangrijk om goede afwegingen te maken voor onze inwoners, instellingen en bedrijven. Om te voldoen aan de Bergeijkse groei is het belangrijk om de formatie op alle fronten te versterken. Daarmee kunnen we het hoofd bieden aan alle huidige en nieuwe opgaven die de komende tijd op ons af gaan komen.

In deze perspectievennota brengen we daarom bijstellingen op bestaand beleid, maar ook nieuw beleid in beeld. Daarbij is het belangrijk te vermelden dat de provincie controleert op een structureel sluitende begroting in 2025.Wij stellen dan ook voor deze lijn te volgen.

Met deze PPN stelt u de algemene uitgangspunten vast. Het college hanteert deze uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2025-2028. Met inachtname van de in deze perspectievennota voorgenomen mutaties blijft het begrotingsbeeld positief.

Om mogelijkheden achter de hand te hebben, mocht het begrotingsbeeld omslaan. Is een paragraaf ruimte voor beleid opgenomen. Deze paragraaf is geen voorstel van het college maar geeft uw raad de mogelijkheid om richting te geven. Richting om daarmee het college de opdracht te geven om, indien noodzakelijk met voorstellen tot een sluitende begroting te komen. In feite is het mogelijk om al het beleid van de gemeente tegen het licht te houden, ook het voorgestelde nieuwe beleid. U kunt aangeven waar mogelijkheden tot vermindering van uitgaven of verhoging van inkomsten mogelijk zijn. En welke omvang hieraan gekoppeld is. U bent aan zet om die richting te geven.

Wij stellen uw raad voor om:

1. De financiële kaders zoals opgenomen in hoofdstuk 2 vast te stellen.

1. Inleiding

We bevinden ons in het 3e jaar van de nieuwe raadsperiode. De afgelopen jaren is er veel opgepakt, maar blijven de uitdagingen groot. Met deze PPN 2025 – 2028 geeft de raad het college de financiële kaders aan, waarmee de programmabegroting 2025-2028 voorbereid kan worden.

De PPN 2025-2028 heeft als uitgangspunt de geamendeerde programmabegroting 2024 - 2027, vastgesteld op 9 november 2023 en de begrotingswijzigingen tot en met 18 april 2024.

De 1e Burap 2024 laat een verwacht begrotingssaldo 2024 zien van € 231.000 negatief. De schommelingen in de begrotingssaldi van de gemeente blijven ook de komende jaren onverminderd aanwezig.

De PPN 2025 – 2028 is een moment opname met de kennis die nu aanwezig is. Tot aan de begroting zullen diverse factoren invloed hebben op het saldo zoals gepresenteerd in deze PPN 2025 – 2028. Denk hierbij aan de meicirculaire en een nieuw regeerakkoord. We zullen u dan ook op de hoogte blijven houden van veranderingen, zodat u de kader stellende rol kunt blijven uitvoeren.

Coalitieakkoord

De coalitiepartijen sloten het coalitieakkoord "Samen werken aan een nog beter Bergeijk" voor de periode 2022 - 2026. De coalitie streeft naar een leefbaar Bergeijk voor iedereen met doelen op de thema's Samen leven in levendige kernen, Toekomstbestendige omgeving en Ondernemende en betrokken gemeente

Externe ontwikkelingen

Naast de zaken die in het coalitieakkoord zijn opgenomen, zijn er vele externe ontwikkelingen: in Bergeijk, de regio, Nederland en wereldwijd. Deze ontwikkelingen, die deels niet altijd te voorzien zijn, hebben hun impact op Bergeijk en op ons werk. In deze PPN 2025 – 2028 zijn ook deze zaken opgenomen.

A. Schaalsprong regio

Bergeijk maakt deel uit van een regio die een bijzondere ontwikkeling doormaakt. De hightechindustrie en hoogwaardige maakindustrie groeien snel. De regio groeit daardoor tot 2040 naar verwachting met 100.000 woningen. Deze ontwikkeling blijft onze aandacht vragen, omdat het inwonersaantal sterk zal toenemen. Dit heeft grote gevolgen voor woningbouw, bedrijventerreinen, mobiliteit, maar ook voor voorzieningen en natuur en heeft een grote impact op sociaal-maatschappelijke structuren en welzijn van alle inwoners.

B. Schaalsprong Bergeijk

De schaalsprong die de regio maakt, heeft ook impact op de gemeente Bergeijk. Naast de veranderende wet- en regelgeving, zorgt de groei van de regio ook voor andere uitdagingen. Daarom is het belangrijk om als gemeente Bergeijk ook een schaalsprong te maken als organisatie en ruimte te maken voor meer medewerkers. Over de gehele organisatie dient de formatie aangesterkt te worden, zodat een antwoord kan worden gegeven op de regionale groei en de ambitie van onze gemeente.

C. Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt in Nederland blijft krap; er zijn meer vacatures dan werkzoekenden. Dat geldt voor onder andere ruimtelijke ordening, financiën, juridische zaken, toezicht en ICT. Voor gemeente Bergeijk is het vinden, maar vooral ook binden en blijven boeien, van medewerkers erg belangrijk. Dit wordt gelet op de schaalsprong van de gemeente Bergeijk nog belangrijker. Investeren in een goede sfeer, passende arbeidsvoorwaarden, inhoudelijke uitdagingen, opleiding en eigentijdse werkwijzen (Office365) blijven de aandacht houden.

D. Spreidingswet

De spreidingswet is aangenomen, waardoor de opgave voor het opvangen van vluchtelingen is vastgelegd. Hieraan willen we voldoen, maar ook ooghouden voor het opvangen van nieuwkomers. Denk hierbij aan de huisvesting en integratie van arbeidsmigranten en statushouders.

2. Financiële kaders begroting

Algemeen

Het algemene uitgangspunt is een sluitende begroting. Wettelijk gezien hoeft alleen het 1e begrotingsjaar structureel sluitend te zijn. Wanneer dit niet het geval is, moet de begroting meerjarig (laatste jaarschijf) structureel sluitend zijn. Wij streven naar een begroting die tenminste in het begrotingsjaar 2025 structureel sluitend is.

Aandachtspunten toezichthouder

Jaarlijks brengt de provincie een begrotingscirculaire uit met daarin een aantal specifieke onderwerpen, die als aanvulling gelden op het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2020 (GTK). De belangrijkste onderdelen uit de begrotingscirculaire zijn:

- Aanvulling notitie incidentele-structurele baten en lasten
- Eigen bijdrage WMO uitgesteld
- Drie nieuwe notities vanuit het besluit begroting en verantwoording
- Onderzoek naar paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Circulaires gemeentefonds

De september- en decembercirculaire zijn verwerkt in de financiële prognose van deze PPN. Gelet op de tijdspanne van behandeling is het niet mogelijk om de uitkomsten van de meicirculaire 2024 op te nemen in deze PPN. Na het uitbrengen van de meicirculaire zullen wij de effecten in beeld brengen en u hierover separaat informeren. De PPN 2025 – 2028 met als aanvulling de meicirculaire vormt de basis voor het opstellen van de begroting 2025 – 2028.

Uniforme verdeling in taakvelden

De begroting wordt ingedeeld in de volgende taakvelden:

Taakvelden	
0. Bestuur en ondersteuning	5. Sport, cultuur en recreatie
1. Veiligheid	6. Sociaal domein
2. Verkeer en vervoer	7. Volksgezondheid en milieu
3. Economie	8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
4. Onderwijs	

Tabel 1 Taakvelden

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (verder: 'BBV) schrijft voor gemeenten een achttal verplichte paragrafen voor. Daarnaast kunnen gemeenten desgewenst eigen paragrafen toevoegen. Vanaf het begrotingsjaar 2019 is een paragraaf Klimaat en Duurzaamheid opgenomen in de begroting. Deze paragraaf wordt de komende jaren gehandhaafd, daar het klimaat in de nadrukkelijke belangstelling van alle fracties staat. Aangezien maatregelen op het gebied van klimaat door alle taakvelden heen lopen, monitoren we dit door middel van een aparte paragraaf.

Uniforme set beleidsindicatoren

De set van verplichte beleidsindicatoren is constant in beweging. In de begroting 2024 nemen we de beleidsindicatoren op conform de op dat moment meest actuele set indicatoren. De set beleidsindicatoren en bijbehorende gegevens kunt u vinden op de website Waarstaatjegemeente.nl via de tegel 'Besluit Begroting en Verantwoording'.
Hier vindt u onder andere:

- Een uitgebreide toelichting op de indicatoren;
- Indicatoren van andere gemeenten waarmee een vergelijking gemaakt kan worden met de eigen gemeente.

Rentelasten

De omslagrente voor rentetoerekening is op basis van deze PPN bepaald op 1%.
De omslagrente is ook van toepassing op de rentetoerekening aan de grondexploitaties.
Over het eigen vermogen wordt geen rente meer berekend. Dit is conform de aanbevelingen uit de notitie rente 2023 van de commissie BBV.

Voor het opstellen van de begroting 2025 – 2028 wordt de omslagrente nogmaals berekend en opgenomen in de paragraaf Financiering.

De commissie BBV doet geen uitspraken over de wijze waarop gemeenten hun tarieven (met name riool- en afvalstoffenheffing) dienen te berekenen. Fiscaal juridisch gezien is het toegestaan om een redelijk deel van de rentelasten mee te nemen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de tariefberekening. Wat een individuele gemeente

redelijk vindt, dient vervolgens wel volgens BBV artikel 10 lid c gemotiveerd te worden toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen, waarin de beleidsuitgangspunten moeten worden toegelicht.

Beleidsuitgangspunten Financiële verordening

Overhead en toerekening apparaatskosten

Voor de berekening van kostendekkende tarieven en de grondexploitatie hanteren we een verdeelsleutel. Deze wordt als volgt bepaald: De totale overheadkosten worden gedeeld door de productieve uren die aan de primaire processen worden toegerekend. Het tarief wat hier uit volgt, wordt vermenigvuldigd met het aantal productieve uren wat is toebedeeld aan de onderwerpen van de kostendekkende tarieven en de grondexploitatie.

De directe kosten komen op basis van voorcalculatie op de verschillende taakvelden. Dit wordt ook als realisatie zo verantwoord. Hierdoor zijn de afwijkingen op de directe kosten in de jaarrekening beperkt. Afwijkingen op de directe kosten worden verantwoord in het taakveld Overige baten en lasten.

Voor de transparantie wordt gewerkt aan een nieuwe manier van de toebedeling van bovenstaande kosten. Deze wordt opgenomen in een actualisatie van de financiële verordening.

Waardering en afschrijving vaste activa

De afschrijvingen op investeringen vinden plaats conform de vigerende Financiële verordening van de gemeente Bergeijk.

Om de administratieve lasten te beperken, is een ondergrens ingebouwd voor activering. Voor investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte is deze vastgesteld op € 25.000.

Onvoorzien

In de begroting 2025 wordt hiervoor € 25.000 geraamd. Dit budget is niet gelabeld aan programma's. Het college heeft het mandaat tot het doen van uitgaven tot € 20.000 per keer.

Reserves en voorzieningen

Stortingen in voorzieningen en toevoegingen aan reserves (evenals onttrekkingen uit reserves) vinden plaats conform de vastgestelde uitgangspunten zoals vermeld in de vigerende nota reserves en voorzieningen. Indien er vastgestelde beheerplannen zijn (inclusief het bij de beheerplannen behorende kwaliteitsniveau), worden de stortingen in de voorzieningen hierop gebaseerd.

Algemene lastenontwikkeling

Loonontwikkeling

In de meicirculaire wordt jaarlijks als onderdeel van de verwachte overheidsconsumptie bepaald wat de ingeschatte stijgingen van de lonen en salarissen zijn. Dit is gebaseerd op het Centraal Economisch Plan (verder: 'CEP'). In het CEP 2024 zit de eerste doorkijk naar 2025. De maatstaf die we hanteren wordt ook bij de belangrijkste verbonden partijen gehanteerd. Dit is de maatstaf "Loonvoet sector overheid". Ten opzichte van de loonontwikkeling die wij reeds voorzien hadden in onze meerjarenbegroting fluctueert deze. De volgende percentages worden gehanteerd:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Raming begroting 2024	5,80%	4,80%	4,20%	4,20%
Loonvoet sector overheid CEP 2024	4,40%	3,80%	4,80%	4,00%
Bijstelling begroting 2025 - 2028	**-1,40%**	**-1,00%**	**0,60%**	**-0,20%**

Tabel 2 Loonvoet sector overheid

Prijsontwikkeling

Voor de begroting en de meerjarenplanning geldt in principe de nullijn. Dit betekent dat de budgetten niet standaard verhoogd worden. Hierop zijn enkele uitzonderingen, te weten:

- Wettelijke tarieven (bijvoorbeeld leges paspoorten);
- Contractueel overeengekomen indexeringen;
- Prijzen van dienstverlening door derden (bijvoorbeeld verzekeringspremies);
- Overige onvermijdelijke kostenstijgingen als gevolg van marktwerking en inflatie. Hiervoor geldt het algemene percentage.

Wij werken met een stelpost loon-prijsstijging. De hoogte ervan is gebaseerd op de beïnvloedbare uitgavenbudgetten in de begroting. Voor de algemene prijsontwikkeling in deze PPN baseren wij de gegevens op de in het CEP opgenomen prijs netto materiële overheidsconsumptie (verder: 'IMOC'). In het CEP is daarvoor de volgende basis gehanteerd.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Raming begroting 2024	1,60%	1,60%	1,60%	1,60%
IMOC CEP 2024	2,20%	2,20%	2,20%	2,20%
Bijstelling begroting 2025 - 2028	**0,60%**	**0,60%**	**0,60%**	**0,60%**

Tabel 3 Prijsontwikkeling IMOC

Algemene ontwikkeling baten

Algemene uitkering

De raming van de algemene uitkering wordt gebaseerd op de door het rijk verstrekte gegevens in de meicirculaire 2024. De meicirculaire is de meest actuele raming die onderdeel is van de programmabegroting. Eventuele significante wijzigingen als gevolg van de septembercirculaire 2024 worden via een separate raadsinformatiebrief inzichtelijk gemaakt. Voor de meerjarenplanning is uitgegaan van lopende prijzen (dus inclusief inflatie).

Indexering baten

Het rijk compenseert gemeenten voor kostenstijgingen als gevolg van prijsontwikkeling en loonontwikkeling. Dit doet ze door bijstelling in de algemene uitkering conform bovenstaande cijfers. Dit is echter niet voldoende om alle stijgende lasten die uit loon- en prijsontwikkeling voortkomen te compenseren. De gemeente heft daarom belastingen en heffingen. Deze stellen we jaarlijks bij.

Net als bij de verbonden partijen hanteren we een gewogen indexering. Gemiddeld genomen komen de verbonden partijen uit op gewogen indexering die gebaseerd zijn op een verhouding van 1/3 prijsontwikkeling en 2/3 loonontwikkeling. Dit is ook bij de gemeente een reële verhouding. Hiermee is er sprake van uniforme uitgangspunten.
Gebaseerd op dit uitgangspunt komen we daarmee op een indexering van 3,67% in 2025.

Dit percentage rekenen we over alle inkomsten (bijvoorbeeld OZB, leges, huurinkomsten), behalve wanneer daar specifieke afspraken onder liggen of er wettelijke regels gevolgd moeten worden, te weten:

- Voor riool- en afvalstoffenheffing worden kostendekkende tarieven gehanteerd;
- Leges die van rijkswege gemaximeerd zijn (bv paspoorten en rijbewijzen);
- De leges binnen een titel mogen maximaal kostendekkend zijn;
- Het tarief voor de toeristenbelasting bedraagt 3,11% van de omzet;
- Pachten en erfpachten worden bepaald op grond van de “Nota erfpachtbeleid 2012” en “Nota Pachtbeleid 2007”;
- Lopende contracten en daarin opgenomen indexeringen worden gerespecteerd.

Grondtransacties pachtgronden

Opbrengsten uit grondtransacties van pachtgronden worden voor zover die de begrote opbrengst overschrijden gestort in de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties. Wanneer de opbrengsten lager zijn, wordt het verschil onttrokken uit die reserve. Overschrijdt de reserve behoedzaamheid grondtransacties het maximale plafond, dan vloeit het meerdere naar de algemene reserve. Het plafond van de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties is € 1 miljoen. Op 21 december 2017 heeft de raad ingestemd met de grondnota 2018.

Grondexploitaties

Bij de opstelling van de calculaties van de grondexploitaties wordt uitgegaan van de volgende parameters. Deze parameters worden conform de grondnota bij de jaarrekening en begroting geactualiseerd:

- Rentelasten op basis van de omslagrente 1,0 %;
- Disconteringsvoet 2% (verplicht);
- Kostenstijging 2%;
- Opbrengstenstijging 2%.

Bij de opstelling van de begroting wordt op basis van geactualiseerde cijfers bezien of het rente omslagpercentage toe te rekenen rente gehandhaafd kan blijven op 1,0%. De disconteringsvoet van 2% is gebaseerd op het streven van de EU om de inflatie rond dit percentage te laten uitkomen. In die lijn stellen we voor om in de calculaties zowel de kosten als opbrengsten met dit percentage te laten stijgen. Hierbij respecteren we eerder gesloten overeenkomsten. Met deze kosten- en opbrengstenstijging volgen we de marktontwikkelingen van dit moment. In de calculaties gaan we ervan uit dat de inkomsten maximaal 5 jaar geïndexeerd worden. Dit conform eerder vastgestelde besluitvorming.

Verbonden partijen

Normaal worden de bijstellingen van de verbonden partijen verwerkt in de PPN. Vanwege de nieuwe wetgeving voor de gemeenschappelijke regelingen, is uitstel verleent voor het aanleveren van de diverse P&C documenten. Dit heeft ertoe geleid dat tijdens het opstellen van de PPN niet alle verbonden partijen de documenten hebben aangeleverd. Daarom is gekozen om de mutaties van de verbonden partijen op te nemen in de programmabegroting. Bij de aanlevering van de stukken voor de zienswijze zal een integrale oplegger worden aangeboden die alle wijzigingen inzichtelijk maakt.

Overig

Voor het begrotingsjaar en de meerjarenplanning gaan wij uit van de hoogte van het aantal woningen en inwoners per 1 januari 2024. Omdat de realisatie van de geplande woningbouw een hoge mate van onzekerheid kent, worden woningbouwprognoses niet meegenomen.

Dit is geheel in overeenstemming met het voorzichtigheidsprincipe en de algemene regels van verantwoording: lasten nemen zodra ze voorzien zijn en baten nemen zodra ze gerealiseerd zijn.

3. Financiële positie

De financiële positie van de gemeente is medebepalend voor de keuzes en prioriteiten die de gemeenteraad kan stellen.

Het financieel meerjarenperspectief

Om een goed beeld te krijgen in de mogelijkheden wordt allereerst het financiële perspectief voor de jaren 2025-2028 bepaald. Dit is als volgt tot stand gekomen:

- Startpositie is de geamendeerde programmabegroting 2024, vastgesteld op 9 november 2023 en de begrotingswijzigingen tot en met 18 april 2024;
- Jaarschijf 2028 is toegevoegd;
- De financiële kaders conform hoofdstuk 2;
- De mutaties van de algemene uitkering volgens de september- en decembercirculaire 2023;
- De meerjarige mutaties uit de op 2 juli 2024 geagendeerde vast te stellen 1e Burap 2024.

Wanneer alle voorstellen uit hoofdstuk 4 'Financieel overzicht beleidsitems' van deze PPN verwerkt worden, geeft dat onderstaand begrotingsbeeld. Dit is uitgesplitst in een structureel en een incidenteel beeld.

				Bedragen x € 1.000
Structureel	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Stand begroting 2024 na wijzigingen t/m april 2024	1.404	-558	-388	525
Mutaties PPN 2025 - 2028	-1.229	-1.321	-1.010	-1.340
Totaal structureel	**175**	**-1.879**	**-1.398**	**-815**

Tabel 4 Structureel begrotingssaldo

				Bedragen x € 1.000
Incidenteel	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Stand begroting 2024 na wijzigingen t/m april 2024	-592	-113	-616	-50
Mutaties PPN 2025 - 2028	105	0	0	0
Totaal incidenteel	**-487**	**-113**	**-616**	**-50**

Tabel 5 Incidenteel begrotingssaldo

				Bedragen x € 1.000
Totaal begroting	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Stand begroting 2024 na wijzigingen t/m april 2024	812	-671	-1.004	475
Mutaties PPN 2025 - 2028	-1.124	-1.321	-1.010	-1.340
Totaal saldo na PPN 2025-2028	**-312**	**-1.992**	**-2.014**	**-865**

Tabel 6 Totaal begrotingssaldo

Ontwikkelingen reserves en voorzieningen

De financiële positie van de gemeente wordt mede bepaald door de inzichten in de positie van de reserves en voorzieningen gedurende de looptijd van de PPN 2025-2028. De reservepositie wordt veelal beïnvloed door de verwachte toevoegingen vanuit de resultaten van de grondexploitaties. Van belang hierbij is het moment dat die middelen ook daadwerkelijk beschikbaar komen. Dit, omdat zonder die zekerheid voorgenomen beleidsvoornemens mogelijk in gevaar komen. Adequate inschattingen, met de nodige waarborgen, zijn daarom van groot belang.

De financiële positie van de gemeente Bergeijk staat aanzienlijk onder druk. Door de hoge ambitie en omdat de vele lopende projecten ertoe leiden dat de exploitatie onder druk komt te staan. Daarnaast zijn de inkomsten uit het gemeentefonds onzeker. Om tegenvallers op te kunnen vangen is daarom een buffer nodig.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties zijn de parameters waarop de calculaties worden berekend op actualiteit beoordeeld en is gekeken naar de inschattingen van de fasering. Mogelijk heeft dit negatieve effecten op de grondexploitaties en daarmee op toekomstige winsten en verliezen.

Reserves en voorzieningen

In deze PPN 2025-2028 worden twee mutaties op de reserves voorgesteld. Ten aanzien van de voorzieningen zijn geen mutaties voorgesteld. Voor een actueel overzicht van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de jaarstukken 2023.

Winstneming bij grondexploitaties

Bij grondexploitaties moet tussentijds winst worden genomen volgens de zogenaamde percentage of completion-methode. Dit houdt in dat er winst wordt genomen op basis van de gerealiseerde uitgaven en inkomsten afgezet tegen de volledige uitgaven en inkomsten van een plan. In onderstaande cijfers zijn de prognoses zoals begin 2024 zijn gecalculeerd opgenomen. Bij het samenstellen van de begroting 2025 worden calculaties en daarmee de verwachte resultaten opnieuw geactualiseerd.

Ratio weerstandscapaciteit

De ratio weerstandscapaciteit geeft de verhouding aan tussen de beschikbare reserves (algemene reserve, algemene reserve risico's grondexploitatie en post onvoorzien) en de benodigde weerstandscapaciteit. In de nota reserves en voorzieningen 2023 is de norm gesteld op minimaal 1,4.

Elk jaar vindt twee (2) keer een actualisatie van de inventarisatie van de risico's plaats. Dit doen we bij de opstelling van de jaarstukken en de programmabegroting. In de PPN 2025-2028 wordt daarom hetzelfde overzicht opgenomen als in de jaarstukken. De doorrekening naar volgende jaren is daarop dan ook geactualiseerd.

Het risicoprofiel is bij de jaarstukken 2023 bepaald op € 1,59 miljoen. In de tabel is een doorkijk gegeven naar de ontwikkeling van de risico's. Op grond van het risicoprofiel was de ratio weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2023 13,91 waar de norm door uw raad is gesteld op 1,4. Hierdoor voldoen wij als organisatie ruimschoots aan de door uw raad vastgestelde weerstandsratio.

					Bedragen x € 1.000
Taakveld risico	Omschrijving risico	Kans	Af te dekken met:	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
0. Taakveld Bestuur en ondersteuning					
	Algemene uitkering: effect wijzigingen	Waarschijnlijk	AR	263	**500**
6. Taakveld Sociaal domein					
	Programmakosten jeugdhulp	Waarschijnlijk	AR	150	**150**
7. Taakveld Volksgezondheid en milieu					
	Sanering bodemverontreiniging	Hoog	AR	50	**50**
8. Taakveld VHROSV					
	Nadeelcompensatie actualisering bestemmingsplannen	Waarschijnlijk	AR	50	**50**
	Risico's grondexploitatie	Hoog	AR grex	1.751	**640**
Organisatie/bedrijfsrisico					
	Financieringsfunctie reserve	Waarschijnlijk	AR	65	**65**
Verbonden partijen					
	GRSK / GGD / ODZOB / VRBZO / MRE	Waarschijnlijk	AR	81	**131**
Totaal				**2.409**	**1.585**

Tabel 7 Risico's

Voor een toelichting verwijzen wij u naar de risicoparagraaf van de jaarstukken 2023.

4. Financieel overzicht beleidsitems

Overzicht exploitatiebaten en –lasten

In dit overzicht staan de onderwerpen met financiële mutaties ten aanzien van het bestaand beleid (verder: ‘BB’) en nieuw beleid (verder: ‘NB’).

Omschrijving		Structureel / Incidenteel	2025	2026	2027	2028
BB00	Saldo begroting 2024 primitief structureel		1.407.123	-555.563	-385.205	527.804
	Saldo begroting 2024 primitief incidenteel	i	-592.000	-113.000	-616.000	-50.000
	Uitbreiding BS de Waterloop	s	-2.750	-2.750	-2.750	-2.750
Totaal BB00			812.373	-671.313	-1.003.955	475.054
			812.373	**-671.313**	**-1.003.955**	**475.054**
BB01	Algemene uitkering septembercirculaire	s	411.200	358.300	894.000	1.220.300
	Algemene uitkering doorwerking septembercirculaire	s	-11.000	-10.000	-3.000	-3.000
	Algemene uitkering decembercirculaire	s	-30.760	4.018	4.143	4.162
Totaal BB01			369.440	352.318	895.143	1.221.462
BB02	Bijstelling stelpost loon- en prijscompensatie	s	-111.858	-365.662	-613.213	-1.271.725
Totaal BB02			-111.858	-365.662	-613.213	-1.271.725
BB03	Versterking ambtelijke capaciteit	s	-980.000	-980.000	-980.000	-980.000
	Versterking ambtelijke capaciteit dekking leges	s	200.000	200.000	200.000	200.000
	Versterking ambtelijke capaciteit dekking anterieur	s	150.000	150.000	150.000	150.000
	Versterking ambtelijke capaciteit dekking CDOKE	s	100.000	100.000	100.000	100.000
	Versterking ambtelijke capaciteit dekking toeristenbelasting	s	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal BB03			-480.000	-480.000	-480.000	-480.000
BB04	Bijstelling OZB als gevolg van indexering	s	-32.857	-55.076	-28.984	-26.386
Totaal BB04			-32.857	-55.076	-28.984	-26.386
BB05	Bijstelling verbruiksgoederen-algemene benodigdheden	s	-44.000	-44.000	-44.000	-44.000
	Dekking stelpost loonprijsstijging	s	22.000	22.000	22.000	22.000
Totaal BB05			-22.000	-22.000	-22.000	-22.000
BB07	Dekking stelpost loonprijsstijging	s	20.000	20.000	20.000	20.000
	Bijstelling verzekeringen	s	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
	Lagere dividenuitkering BNG 2023	s	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
Totaal BB07			-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
BB08	Verhogen budget schoonmaak	s	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal BB08			-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
BB09	Penvoering UVP VTE vrije tijdseconomie	s	0	0	0	0
Totaal BB09			0	0	0	0
BB10	Aframing inburgering	s	59.001	62.848	62.848	62.848
Totaal BB10			59.001	62.848	62.848	62.848
BB11	Dekking stelpost loonprijsstijging	s	50.000	50.000	50.000	50.000
	Landelijke tarieven Gi's	s	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Totaal BB11			0	0	0	0
BB12	Ophoging uren dorpsondersteuners	s	-78.000	-78.000	-78.000	-78.000
Totaal BB12			-78.000	-78.000	-78.000	-78.000
BB13	Regionale opvang Statushouders Buitenjan Veldhoven	s	-15.106	-11.145	0	0
Totaal BB13			-15.106	-11.145	0	0
BB14	Ophoging budget groen	s	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal BB14			-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
BB15	Beheerplan bossen binnen de bebouwde kom	s	-19.000	0	0	0
Totaal BB15			-19.000	0	0	0
BB16	Evaluatie Bergeijkse belevingsboulevard en effecten realisatie Hof Noord	s	-50.000	0	0	0
Totaal BB16			-50.000	0	0	0
BB17	Dekking stelpost loonprijsstijging	s	27.900	27.900	27.900	27.900
	Seniorencoach	s	-20.900	-20.900	-20.900	-20.900
	Uniek sporten coach	s	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Totaal BB17			0	0	0	0
BB18	Omgevingsplan opstellen	s	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Totaal BB18			-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
BB19	Subsidie Rijksimpulsgelden Herinrichting Bernhardstraat	s	0	0	2.750	2.750
Totaal BB19			0	0	2.750	2.750
BB20	Dekking stelpost loonprijsstijging	s	124.943	122.742	123.154	123.154
	Bijstelling MD 1e Marap 2024	s	-249.886	-245.484	-246.308	-246.308
Totaal BB20			-124.943	-122.742	-123.154	-123.154
BB21	Bijstelling Kempemplus 1e Marap 2024	s	-145.800	-143.800	-141.800	-141.800
Totaal BB21			-145.800	-143.800	-141.800	-141.800
BB22	Brede SPUK Coördinator Sport en Preventie	s	-18.500	-18.500	-18.500	-18.500
	Brede SPUK Bijdrage activiteitensubsidie We-Meet Westerhoven	s	-5.000	0	0	0
	Brede SPUK Bijdrage Walking Sports	s	-1.500	0	0	0
	Brede SPUK Centuring Pregnancy	s	-17.640	-17.640	-17.640	-17.640
	Brede SPUK Dagbesteding zonder indicatie	s	-1.250	-1.250	-1.250	-1.250
	Brede SPUK Eén tegen eenzaamheid	s	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
	Brede SPUK Ben ik in beeld	s	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
	Brede SPUK Lofjoe!	s	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
	Brede SPUK Lokaal sportakkoord	s	-13.041	-13.041	-13.041	-13.041
	Brede SPUK rijksuitkering	s	62.931	56.431	56.431	56.431
Totaal BB22			0	0	0	0

BBOV	Dekking stelpost loonprijsstijging	s	24.409	24.409	24.409	24.409
	Aframen huurinkomsten politiepost	s	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Bijstelling Bizob	s	-12.748	-12.748	-12.748	-12.748
	Recht van opstal zendmast Waterlaat	s	7.500	7.500	7.500	7.500
	Inventaris Cultuurhuis	s	10.000	10.000	10.000	10.000
	Verhogen subsidie gemeenschapshuizen	s	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500
	Aframen subsidie zwemvereniging de Dobbers	s	870	870	870	870
	Bijdrage VNG 2024	s	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
	Toezicht en handhaving kinderopvang	s	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
	Indexering loonkosten Bergeijk Active	s	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
	Indexering subsidie Bibliotheek de Kempen	s	-7.161	-7.161	-7.161	-7.161
	Huisvestingsubsidie jeughonk We-Meet	s	-8.350	-8.350	-8.350	-8.350
	Lagere afschrijving door ontvangen subsidie Varkensakkers	s	1.333	1.333	1.333	1.333
	Implementatie HR21	s	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
	Bijstelling werkmaterieel gladheid 2024	s	-190	-190	-190	-190
	Landart Einderheide	s	-2.650	-2.650	-2.650	-2.650
	subsidie SNL dubbel opgenomen	s	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Derving pachtinkomsten	s	-3.600	-3.600	-3.600	-3.600
	Cultuureducatie met kwaliteit	s	227	227	227	227
Totaal BBOV			-37.360	-37.360	-37.360	-37.360
			-1.018.483	**-1.230.619**	**-893.770**	**-1.223.365**
NB01	Verbouwing bakkerijmuseum	s	0	-8.500	-8.500	-8.500
Totaal NB01			0	-8.500	-8.500	-8.500
NB02	Anti disciminatie voorziening	s	-17.565	-17.565	-17.565	-17.565
Totaal NB02			-17.565	-17.565	-17.565	-17.565
NB03	Onderhoud openbaar gebied visvijvers	s	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
Totaal NB03			-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
NB04	Landschapsplan	s	-30.000	0	0	0
	Landschapsplan dekking DOB	i	30.000	0	0	0
Totaal NB04			0	0	0	0
NB05	Visie buitengebied (actieplan buitengebied Bergeijk)	s	-75.000	0	0	0
	Visie buitengebied dekking DOB	i	75.000	0	0	0
Totaal NB05			0	0	0	0
NB06	Werkmaterieel: gladheidsbestreiding 2025	s	0	-14.700	-14.700	-14.700
	Werkmaterieel: vervangen 3 bedrijfswagens buitendienst	s	0	0	0	0
	Werkmaterieel: vervangen bedrijfswagen BOA's en E-bikes	s	0	0	0	0
Totaal NB06			0	-14.700	-14.700	-14.700
NB07	Focus: Herinrichting Van Beverwijkstraat-Nieuwstraat	s	0	0	0	0
	Focus: Herinrichting Van Beverwijkstraat-Nieuwstraat (rio)	s	0	0	0	0
Totaal NB07			0	0	0	0
NB08	Focus: Herinrichting Voorderstraat-Willibrordusstraat	s	0	0	0	0
	Focus: Herinrichting Voorderstraat-Willibrordusstraat (rio)	s	0	0	0	0
Totaal NB08			0	0	0	0
NB09	Fietsambitie: Borkelsedijk	s	0	0	-19.000	-19.000
Totaal NB09			0	0	-19.000	-19.000
NB10	Programma STORM	s	0	0	0	0
Totaal NB10			0	0	0	0
NB11	Pumptrackbaan	s	0	0	-7.500	-7.500
Totaal NB11			0	0	-7.500	-7.500
NB12	Visie op dienstverlening	s	-50.000	0	0	0
Totaal NB12			-50.000	0	0	0
NB13	Fietscultuur	s	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal NB13			-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
NB14	Verbetering verkeersveiligheid Riethoven	s	0	-6.667	-6.667	-6.667
Totaal NB14			0	-6.667	-6.667	-6.667
NB15	Verbetering verkeersveiligheid Westerhoven	s	0	-5.000	-5.000	-5.000
Totaal NB15			0	-5.000	-5.000	-5.000
			-105.065	**-89.932**	**-116.432**	**-116.432**
			-311.175	**-1.991.864**	**-2.014.157**	**-864.743**

Tabel 8 Bijstellingen PPN 2025 - 2028 onderverdeeld naar bestaand en nieuw beleid

Overzicht investeringen PPN 2025-2028

In de begroting 2024 zijn een aantal investeringen opgenomen voor de jaarschijven 2025-2027. Om een totaaloverzicht van de investeringen 2025-2028 te hebben, zijn deze daarom in beeld gebracht. Dit naast de investeringen die uit de PPN 2025-2028 volgen. De licht geel gemarkeerde investeringen vloeien voort uit de voorliggende PPN. De bruto-investeringen zijn in beeld gebracht met daarnaast een overzicht van eventuele bijdragen van derden/subsidies/andere dekkingsbronnen.

Omschrijving bedragen x €1.000	Looptijd	Bruto investeringsjaar 2025	2026	2027	2028	Bijdragen/ subsidies/bijdrage door derden 2025	2026	2027	2028
Taakveld 0 Bestuur en ondersteuning									
Werkmaterieel: bedrijfswagens buitendienst	10				80.000				
Werkmaterieel:"bedrijfswagens BOA's en E-bikes	10				40.000				
Werkmaterieel: gladheidsbestrijding	10	398.700							
Taakveld 2 Verkeer en vervoer									
Fietsambitie Borkelsedijk	50				950.000				
Fietsverbinding Eijkestraat	50	1.226.000				613.000			
Fietsverbinding Broekhovenseweg	50	1.100.000				550.000			
Focus: Den Belleman e.o.	30		375.000						
Focus: Herinrichting van Beverwijkstraat - Nieuwstraat	30				1.783.000				
Focus: Herinrichting Voorderstraat - Willibrordusstraat	30				542.500				
Herinrichting Bernhardstraat e.o.	30		500.000						
Herinrichting wijk van den Valgaetstraat e.o.	30	100.000		1.440.000					
Omvorming OV naar LED-verlichting	20	200.000							
Verkeersveiligheid Riethoven	30	200.000							
Verkeersveiligheid Westerhoven	30	150.000							
Voorderstraat / Willibrordusstraat Riethoven	30		70.000						
Van Beverwijkstraat-Nieuwstraat Bergeijk	30		160.000						
Rehabilitatie Grensweg (fietspad)	30	250.000							
Rehabilitatie Provinciale weg, Loveren (fietspaden)	30		1.350.000						
Rehabilitatie Hoge Berkt (tussenweg)	30			75.000					
Taakveld 4 Onderwijs									
Renovatie BS de Regenboog	30	4.092.000							
Renovatie BS de Regenboog tijdelijke huisvesting	1	328.000							
Renovatie BS Prinses Beatrix	30	2.727.000							
Renovatie BS Prinses Beatrix tijdelijke huisvesting	1	214.000							
Renovatie BS De Beistervelden	30		608.000	5.477.000				1.685.000	
Renovatie BS De Beistervelden tijdelijke huisvesting	1		62.000	558.000					
Taakveld 5 Sport, cultuur en recreatie									
Verbouwing bakkerijmusuem	40				390.000				50.000
Pumptrackbaan	10				150.000				75.000
Taakveld 7 Volksgezondheid en milieu									
Focus: Den Belleman e.o. riolering	60		420.000						
Focus: Herinrichting Kleine Broekstraat / Industrieweg riolering	60				1.433.500				
Focus: Herinrichting van Beverwijkstraat - Nieuwstraat	60				799.100				
Herinrichting Bernhardstraat e.o. riool	60		970.000						165.000
Herinrichting wijk van den Valgaetstraat e.o. riool	60			1.370.000					
Riolering: drukriolering bouwkundig	60	20.000	20.000	20.000	20.000				
Riolering: drukriolering electromechanisch	15	90.000	90.000	90.000	90.000				
Riolering: randvoorziening electromechanisch	15	30.000	30.000	30.000	30.000				
Riolering: rioolgemaal electromechanisch	15	55.000	55.000	55.000	55.000				
Riolering: rioolvervanging / verbetering vGRP	60	40.000	40.000	40.000	40.000				
Eindtotaal		**11.220.700**	**4.750.000**	**9.155.000**	**6.403.100**	**1.163.000**	**0**	**1.685.000**	**290.000**

Tabel 9 Overzicht kredieten

Wat betekent het voorgaande voor het begrotingsbeeld?

Wanneer alle voorstellen uit hoofdstuk 4 van deze PPN verwerkt worden, geeft dat onderstaand begrotingsbeeld. Dit is uitgesplitst naar een structureel en een incidenteel beeld. De provincie toetst of de begroting structureel en materieel in evenwicht is.

Structureel	2025	2026	2027	2028
				Bedragen x € 1.000
Stand begroting 2024 na wijzigingen t/m april 2024	1.404	-558	-388	525
Mutaties PPN 2025 - 2028	-1.229	-1.321	-1.010	-1.340
Totaal structureel	**175**	**-1.879**	**-1.398**	**-815**

Incidenteel	2025	2026	2027	2028
				Bedragen x € 1.000
Stand begroting 2024 na wijzigingen t/m april 2024	-592	-113	-616	-50
Mutaties PPN 2025 - 2028	105	0	0	0
Totaal incidenteel	**-487**	**-113**	**-616**	**-50**

Totaal begroting	2025	2026	2027	2028
				Bedragen x € 1.000
Stand begroting 2024 na wijzigingen t/m april 2024	812	-671	-1.004	475
Mutaties PPN 2025 - 2028	-1.124	-1.321	-1.010	-1.340
Totaal saldo na PPN 2025-2028	**-312**	**-1.992**	**-2.014**	**-865**

5. Toelichting beleidsitems

Bestaand beleid

BB0 Stand primitieve begroting 2024-2027

De geamendeerde meerjarenbegroting 2024-2027 is de basis voor het opstellen van de PPN 2025-2028. De jaarschrijf 2028 is toegevoegd. Daarnaast is rekening gehouden met vastgestelde raadsbesluiten tot en met 18 april 2024.

Totaal begroting	2025	2026	2027	2028
				Bedragen x € 1.000
Stand begroting 2024 na wijzigingen t/m april 2024	812	-671	-1.004	475

Tabel 10 Stand begrotingssaldo voor PPN 2025 - 2028

BB01 Algemene uitkering (€ 369.000 V, oplopend naar € 1.221.000 V))

De gevolgen van de september-decembercirculaire 2023 en de doorwerking daarvan op de uitgavenbudgetten worden opgenomen in de PPN 2025-2028.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
				Bedragen x € 1.000
Begroting gemeentefonds (conform meicirculaire 2023)	33.777	32.612	33.506	34.450
Mutaties septembercirculaire 2023	411	358	894	1.220
Mutaties decembercirculaire 2023	-31	4	4	4
1. Totaal mutaties	**380**	**362**	**898**	**1.224**
Totaal gemeentefonds	**34.157**	**32.974**	**34.404**	**35.675**
Doorwerking septembercirculaire 2023	-11	-10	-3	-3
2. Totaal doorwerking	**-11**	**-10**	**-3**	**-3**
Bijstelling (1 + 2)	**369**	**352**	**895**	**1.221**

Tabel 11 Bijstellingen op basis van de circulaires

BB02 Loon- en prijsontwikkeling (€ 112.000 N, oplopend naar € 1.272.000 N)

Voor loon- en prijsontwikkelingen zijn stelposten in de begroting opgenomen. Op basis van de laatste inzichten van het Centraal Economisch Planbureau worden deze stelposten opgenomen. De stelpost wordt gebruikt om indexeringen bij externe partners (verbonden partijen en contractpartners) op te vangen. Alle voorstellen met betrekking tot indexering worden daarom gedekt uit deze post. Indien de stelpost in de toekomst niet toereikend is, komen voorstellen direct ten laste van het saldo.

BB03 Versterking ambtelijke capaciteit (€ 980.000 N, dekking uit diverse posten € 500.000 V)

Al geruime tijd is een toename te zien in het werk dat op ons afkomt. Denk aan het stijgende aantal inwoners, de hoeveelheid nieuw te realiseren woningen (inclusief alle bijbehorende voorzieningen), opgaven in het buitengebied, wet en regelgeving vanuit de landelijke overheid (AVG, WOO, WEP), meer specifieke uitkeringen en meer zienswijzen en bezwaren. Daarnaast willen we als gemeente een kwaliteitsslag maken Door deze ontwikkelingen is een impuls over de volledige breedte van het ambtelijk apparaat noodzakelijk, omdat ze een impact hebben op de werkzaamheden van alle afdelingen. Zonder extra personele capaciteit kunnen we onze ambities niet verwezenlijken.

De uitbreiding gaat uit van 12 fte met een kostenpost van € 980.000. Daarbij is binnen de budgetten gekeken naar mogelijke dekking van deze formatie. Hierbij is aansluiting gezocht tussen de werkzaamheden en de mogelijke dekking. Hierdoor is de dekking als volgt tot stand gekomen:

- Structurele inzet CDOKE middelen € 100.000
- Extra inkomsten leges € 200.000
- Extra inkomsten uit anterieure overeenkomsten € 150.000
- Extra inkomsten uit toeristenbelasting € 50.000

Voor bedrag van € 480.000 is geen dekking aanwezig, dit wordt uit het begrotingssaldo gedekt. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst van 6 juni wordt de versterking van de ambtelijke capaciteit nader toegelicht.

BB04 Baten OZB (€ 32.000 N, aflopend naar € 25.000 N)
Voor de indexering van onze baten sluiten we aan bij de systematiek van indexering van de verbonden partijen. Dit conform de kaders zoals opgenomen in de uitgangspunten in hoofdstuk 3. De herberekening komt uit op een nadeel van € 32.000 voor 2025 aflopend naar € 25.000 nadeel.

BB05 Verbruiksgoederen en algemene benodigdheden (€ 44.000 N, dekking uit stelpost loon- en prijscompensatie € 22.000 V)
Sinds 2022 is dit budget niet bijgesteld. De afgelopen jaren worden meer gebruiksgoederen en algemene benodigdheden binnen het gemeentehuis verbruikt. Denk hierbij aan kantinebenodigdheden, koffie, thee, toiletartikelen en kantoorbenodigdheden. Ook de prijs van deze artikelen de afgelopen jaren gestegen. Voor € 22.000 wordt dit gedekt uit de stelpost loon- en prijscompensatie.

BB06 Bijstelling verzekering (€ 20.000 N, dekking uit stelpost loon- en prijscompensatie € 20.000 V)
De kosten voor de verzekeringen zijn vanwege indexering gestegen. De budgetten worden hierop aangepast.

BB07 Dividenduitkering BNG (€ 55.000 N)
Jaarlijks wordt dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders van de BNG. Op basis van de resultaten is de dividenduitkering per aandeel € 2,16. Met ca 81.000 aandelen, is er over 2023 een dividenduitkering van ca. € 175.000. Hiermee dienen de inkomsten in de begroting structureel met € 55.000 afgeraamd te worden.

BB08 Schoonmaakkosten gemeentehuis en gemeentewerf (€ 25.000 N)
Per 1 januari 2023 is KempenPlus wegens te weinig capaciteit gestopt met de schoonmaakwerkzaamheden van het gemeentehuis en de gemeentewerf. De gemeente werd derhalve gedwongen tot een overeenkomst met een commerciële partij, waarbij de kosten voor schoonmaak dusdanig hoger uitvallen dan de kosten bij KempenPlus.

BB09 Penvoering UVP vrije tijds economie (€ 114.000 N, dekking uit doorbelasting aan deelnemers € 114.000 V tot en met 2026)
Omdat Bergeijk penvoerder en trekker is geworden van het Uitvoeringsplan Vrijetijdseconomie (verder: 'UVP VTE'), worden alle facturen naar de gemeente Bergeijk gestuurd. Bergeijk belast alle facturen naar rato door naar de gemeenten Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden. Dit geldt voor de volledige looptijd van het UVP VTE (2023 t/m 2026).

BB10 Inburgering (€ 59.000 V oplopend naar € 63.000 V)
De lasten voor inburgering zijn dubbel opgenomen, zowel in de begroting van de gemeente Bergeijk, als in de begroting van KempenPlus. Deze kosten worden verrekend in de afrekening met KempenPlus, en daarom niet op dit budget verantwoord. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 98.965 op dit budget. De resterende middelen (lees: € 2.500) worden ingezet om ELIP klanten te begeleiden. Dit zijn inburgeringsplichtigen, onder de oude wet, die de lening bij DUO vrijwel hebben uitgeput maar hun inburgering nog niet hebben afgerond.

BB11 Tarieven landelijke Gecertificeerde Instellingen (verder: 'GI's') (€ 50.000 N, dekking uit stelpost loon- en prijs € 50.000 V)
In de regio Zuidoost Brabant bestaat er samenwerking tussen 21 gemeenten (21voordeJeugd) als het gaat om de contractering van JBJR (deze samenwerking is vastgelegd in de DVO21). In de afgelopen periode zijn afspraken gemaakt over de uitwerking van de handreiking voor onze regio, in samenwerking met de vier (4) andere regio's en de bijbehorende GI's. Op basis van deze handreiking zijn de tarieven voor de GI's bijgesteld om de jeugdzorg naar de toekomst toe te borgen.

BB12 Ophoging uren dorpsondersteuners (€ 78.000 N)
Vanuit het Integraal Zorgakkoord (verder: 'IZA') heeft de gemeente de opdracht de samenwerking tussen het sociaal domein, de eerstelijnszorg en de zorg te verbeteren. Met het ophogen van de uren inzet dorpsondersteuning ontstaat er meer ruimte om voor te sorteren op de te leggen verbinding en het verbeteren van samenwerking tussen het sociaal domein, eerstelijnszorg en zorg. De dorpsondersteuners verrichten in onze gemeente binnen deze samenwerking een belangrijke rol en we willen deze daarom steviger positioneren. Het aantal uur van de dorpsondersteuners is structureel verhoogd in 2024. In het 2e kwartaal van 2024 vindt een evaluatie plaats waarin wordt onderzocht of het aantal uur passend is aan de vraag vanuit het veld. We verwachten dat het aantal uur van de dorpsondersteuners in de periode 2025-2028 structureel met 50% verhoogd dient te worden. We stellen hiervoor een structurele verhoging voor van ca € 78.000.

BB13 Regionale opvang statushouders (€ 15.000 N aflopend naar € 11.000 N)
Als gevolg van de continue vluchtelingeninstroom is in 2023 met de 21 regiogemeenten afgesproken tot 1 augustus 2026 150 statushouders tijdelijk te huisvesten in de Buitenjan te Veldhoven, in afwachting van beschikbare woningen in de desbetreffende woongemeente. Door het wegvallen van een landelijke subsidie bij de regiegemeente Veldhoven wordt aan de

deelnemende gemeenten gevraagd om dit op te vangen. Hierdoor dient er voor de jaarschijven 2025 € 15.106 en 2026 € 11.145 te worden bijgeraamd.

BB14 Minder ureninzet KempenPlus, ophoging budget groen (€ 100.000 N)
KempenPlus kan in het groencontract minder uren leveren dan vooraf verwacht en afgesproken. Contractueel is vastgelegd dat de bouwteampartner (commerciële groenaannemer) het tekort aan ureninzet door KempenPlus opvangt om zo de afgesproken kwaliteit te kunnen borgen. De bouwteampartner heeft wel een contractueel afgesproken hoger tarief dan KempenPlus. Onder andere ziekteverzuim, maar ook de doorstroom van medewerkers naar de reguliere arbeidsmarkt zijn hier debet aan. Doordat het tekort aan ureninzet door KempenPlus opgevangen wordt door de bouwteampartner is er sprake van een structureel nadeel van € 100.000. We gaan in gesprek met KempenPlus over de verdeling van de uren over de gemeenten of eventuele financiële compensatie van de meerkosten.

BB15 Beheerplan Bossen binnen de bebouwde kom (€ 19.000 N)
We hebben een verouderd beheerplan bossen binnen de bebouwede kom, welke geactualiseerd dient te worden om de bossen op een duurzame manier in stand te houden.

BB16 Evaluatie Centrumvisie (€ 50.000 N)
Afgelopen jaren heeft de gemeente geïnvesteerd in het centrum. Medio 2024 zal de herinrichting van Hof Noord gerealiseerd zijn. Eind 2024 loopt de pilot Bergeijkse belevingsboulevard ten einde (tijdelijk opheffen van parkeerplaatsen ter hoogte van Hof 76-82 ten behoeve van het creëren van extra terrassen). Ook de realisatie van de parkeerplaatsen Hof 150-152 zijn inmiddels een feit.

Daarnaast investeren ook de ondernemers en de vastgoedeigenaren in het centrum middels respectievelijk door verhoging van de reclamebelasting en het oprichten van een bedrijveninvesteringszone van vastgoedeigenaren.

Gelet op deze ontwikkelingen gaan we een evaluatie inzetten, waarbij externe specialistische bureaus worden ingeschakeld voor het verrichten van een uitgebreid parkeer- en verkeersonderzoek en stakeholdersonderzoek.

BB17 Seniorencoach en coach uniek sporten (€ 28.000 N, dekking uit stelpost loon- en prijscompensatie € 28.000 V)
Een van de coaches van Bergeijk Active is de seniorencoach. Zij richt zich op de doelgroep 55+ en houdt zich onder andere bezig met het aanbod van beweegactiviteiten voor senioren en het leggen van verbindingen met omliggende partijen op het gebied van senioren. Daarnaast treedt zij op als vraagbaak voor de diverse senioren partijen in onze gemeente teneinde het brede aanbod voor onze senioren blijvend te verstevigen. De seniorencoach is in dienst bij technisch werkgever Oktober. Vanwege de CAO stijgingen en een herwaardering van het functieprofiel, dient de jaarlijkse bijdrage structureel bijgesteld te worden.

Een andere coach van Bergeijk Active is de coach Uniek sporten. De coach Uniek sporten is voor inwoners die een beperking of drempel ervaren – in de meest brede zin van het woord – om te gaan bewegen. Dit kan verschillende redenen hebben, denk o.a. aan overgewicht, een verstandelijke- of lichamelijke beperking of niet aangeboren hersenletsel. De coach Uniek sporten is Kempisch aangesteld en werkzaam voor de gemeenten Bergeijk, Eersel, Bladel en Reusel-De Mierden. De coach Uniek sporten is in dienst bij technisch werkgever Oktober. Vanwege de CAO stijgingen en een herwaardering van het functieprofiel dient de jaarlijkse bijdrage structureel bijgesteld te worden.

BB18 Opstellen omgevingsplan (€ 150.000 N)
Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Daarmee zijn de vigerende bestemmingsplannen van rechtswege het tijdelijk omgevingsplan geworden. Gemeenten hebben tot 1 januari 2032 de tijd om de bestemmingsplannen om te zetten in een definitief bestemmingsplan. Ook de bruidsschatregels van het Rijk en gemeentelijke verordening met betrekking tot de fysieke leefomgeving moeten een plaats krijgen in het omgevingsplan. Deze wettelijke verplichte transitie is een omvangrijke en complexe taak waarvoor naast externe ondersteuning ook interne ondersteuning noodzakelijk is.

BB19 Focus Herinrichting Bernhardstraat (€ 165.000 lagere netto investering door subsidie, € 2.750 lagere afschrijvingslasten vanaf 2027)
Gemeenten, provincies en waterschappen kunnen gebruikmaken van de Impulsregeling Klimaatadaptatie van het Rijk. De rijksbijdrage is aangevraagd en toegekend via het Klimaatportaal Zuidoost-Brabant.
Met de inzet van de Impulsgelden kunnen we naast het aanleggen van een infiltratieriool bij de herinrichting Bernhardstraat e.o. tevens versneld een hemelwaterberging creëren tussen stedelijk gebied en beekdal. Het helofytenfilter aan de Borkelsedijk die nu dienstdoet als overstort van het vuilwaterriool bij hevige regenval zal worden omgevormd tot natuurlijke bovengrondse wateropslag. De benodigde maatregelen en werkzaamheden dienen verder uitgewerkt te worden waarbij de uitvoeringskosten dan in beeld komen. Mochten de middelen van het Rijk niet afdoende zijn, zullen we ook een beroep gaan doen op de stimuleringsbijdrage gemeentelijke

uitvoeringsagenda's Klimaatadaptatie van Waterschap de Dommel. Hierover informeren we u als raad zodra we daar inzicht in hebben.

BB20 Bijstelling MD (€ 250.000 N aflopend naar € 246.000 N, dekking uit stelpost loon- en prijs € 125.000 V aflopend naar € 123.000 V)

Woningaanpassingen
Doordat inwoners steeds meer en langer zelfstandig blijven wonen, zien wij een groei in het aantal woningaanpassingen/trapliften.

Collectieve vervoersvoorziening
De bijraming voor Taxbus is nodig om meerdere redenen. De volumes zijn nog steeds lager dan geraamd, waardoor het tarief per kilometer hoger is. Daarnaast heeft er in 2023 een indexering op de tarieven plaatsgevonden.

Tot slot, door de invoering van ANWB Automaatje wordt er minder gebruik gemaakt van Taxbus, maar dit effect is kleiner dan verwacht.

Hulp bij het huishouden
Per 1 maart 2024 zijn de nieuwe tarieven vastgesteld voor gecontracteerde aanbieders, hetgeen neerkomt op een verhoging van 10%. Daarnaast is er rekening gehouden met een beperkte groei.

Wmo begeleiding
Per 1 april 2022 is er een nieuwe wijze van financiering ingegaan (P*Q), wat inhoudt dat er per uur gedeclareerd wordt (in plaats van resultaatgerichte bekostiging). Vanwege deze andere wijze van financiering voor WMO Begeleiding zijn de lasten lager dan de gestelde begroting.

Jeugdzorg
Door toename van het aantal cliënten en een toename van een aantal langdurige trajecten is het noodzakelijk om een fors bedrag structureel bij te ramen. Aangezien we de begroting jeugdhulp specifiek op deelproducten moeten verantwoorden vinden er op onderdelen grote verschuivingen plaats

Bedragen x € 1.000 (+ = voordeel, -/- = nadeel)	2025	2026	2027	2028
WMO maatwerkvoorzieningen	-15	-15	-15	-15
WMO collectief vervoer	-25	-25	-26	-26
WMO hulp bij het huishouden	-115	-115	-115	-115
WMO begeleiding	260	260	260	260
Jeugdhulp begeleiding - behandeling - dagbesteding - zonder verblijf	-300	-300	-300	-300
Jeugdhulp pleegzorg - gezinsgericht - met verblijf	-25	-25	-25	-25
Jeugdhulp GGZ - crisis - LTA - gesloten plaatsing	-30	-30	-30	-30
Participatie Inkomensregeling	0	5	5	5
Totaal (afgerond)	**-250**	**-245**	**-246**	**-246**
Dekking stelpost loon-prijs	**125**	**123**	**123**	**123**
Per saldo bij te stellen	**-125**	**-122**	**-123**	**-123**

Tabel 12 Bijstellingen MD onderverdeeld naar onderwerp

BB21 Bijstelling programmakosten KempenPlus (€ 145.800 N aflopend naar € 141.800 N)

Participatiewet BUIG
De hogere lasten worden veroorzaakt door verschillende factoren. Ten eerste is er een verwachte toename van het aantal uitkeringsgerechtigden, bijvoorbeeld door een verwachte toename van statushouders. Daarnaast speelt een verwachte toename in het gebruik van LKS (Loonkostensubsidie) en/of een beschutte werk indicatie een rol. Deze maatregelen zijn bedoeld om mensen met een arbeidsbeperking te ondersteunen bij het vinden en behouden van werk. Hoewel ze positieve effecten hebben, brengen ze ook extra kosten met zich mee.

Bijzondere bijstand
Per 1 januari 2024 wordt de bijzondere bijstand uitgevoerd door KempenPlus. De nieuwe beleidsregels Bijzondere Bijstand zijn door alle vijf colleges vastgesteld en per 1 maart 2024 ingegaan. De belangrijkste wijzigingen betreffen het herschrijven en leesbaar maken van de regeling, de hoogte van de bijdrage inrichtingskosten en de vergoeding van reiskosten voor deelname aan verplichte inburgeringsactiviteiten. De financiële consequenties van de nieuwe beleidsregels zijn naar verwachting beperkt.

TOZO (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers)-leningen
De afwikkeling van TOZO-leningen loopt over een periode van 6 jaren. Dus een lening die verstrekt is in 2022 is in 2028 afgelost. Afwikkeling TOZO betreft terugbetalingen van verstrekte leningen en terugvordering van ten onrechte verstrekte TOZO-uitkeringen.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
			Bedragen x € 1.000	
Participatiewet BUIG	-147	-147	-147	-147
Re-integratie	15	15	15	15
Bijzondere bijstand	-27	-25	-23	-23
Tozo-leningen	10	10	10	10
Bijzonder onderzoek	3	3	3	3
Bijstelling Kempenplus	**-146**	**-144**	**-142**	**-142**

Tabel 13 Bijstelling programmakosten KempenPlus

BB22 Brede SPUK (€ 63.000 N aflopend naar € 56.500 N, dekking uit SPUK € 63.000 V aflopend naar € 56.500 V)

Diverse projecten vallen onder de brede SPUK regeling die sinds 2024 bestaat. Deze bedragen worden daarom opgenomen. Het betreft hier bijdragen voor de volgende onderdelen:

- Coördinator sport en preventie;
- Activiteitensubsidie We-Meet;
- Walking sports;
- Centuring Pregnancy;
- Dagbesteding zonder indicatie;
- Eén tegen eenzaamheid;
- Ben ik in beeld;
- Lofjoe! en
- Lokaal sportakkoord.

BB23 Vervanging bedrijfskeuken gemeentehuis (Investering PM)

In 2002 is de bedrijfskeuken van het gemeentehuis voor de laatste keer volledig vervangen. De nu bestaande apparatuur is verouderd en vertoont soms gebreken. Om de veiligheid van onze medewerkers te borgen en de bedrijfskeuken aan te laten sluiten op de huidige regelgeving is vervanging nodig.

BB24 Projecten Visit Bergeijk 2025 (PM)

Op 21 september 2023 heeft de raad € 50.000 beschikbaar gesteld voor drie activiteiten van Visit Bergeijk in 2024, te weten: Bergeijk Herinnert, verdere activering van de Dansende Katten en Eindhoven Backyard. Om te zorgen dat Visit Bergeijk in de toekomst activiteiten kan blijven ontplooien voor inwoners en bezoekers, willen we voor 2025 opnieuw budget beschikbaar stellen. Daarbij wordt wel als voorwaarde gesteld dat de activiteiten uit 2024 succesvol zijn verlopen en dat er voor toekomstige activiteiten op voorhand duidelijke, haalbare en goed onderbouwde projectplannen zijn opgesteld.

BB25 Subsidie gemeenschapshuizen (PM)

Elke kern van onze gemeente beschikt over een op maat van de kern toegerust gemeenschapshuis. Onze gemeenschapshuizen bieden een plek voor laagdrempelige ontmoeting en diverse verenigingen maken gebruik van deze huizen. Onze gemeenschapshuizen ontvangen van ons een jaarlijkse exploitatiesubsidie, Onderdeel van deze subsidie is een bijdrage voor inventaris, huisvestingslasten, onderhoud, inloopactiviteiten en activiteitengeld. Deze subsidie is sinds 2018 niet meer geïndexeerd. Vanuit de besturen hebben we diverse signalen ontvangen dat vanwege de CAO stijging de personeelskosten de laatste jaren enorm zijn gestegen. Hierdoor is het voor de besturen een uitdaging om de begroting structureel sluitend te krijgen. In de huidige subsidieopbouw ontvangen de besturen van de gemeenschapshuizen vooralsnog geen (gedeeltelijke) bijdrage voor personeelskosten. Uiterlijk 1 juni leveren de besturen van de gemeenschapshuizen de begrotingen 2025 aan. Vervolgens worden deze nader bestudeert en voorzien van een voorstel hoe hiermee om te gaan.

BB26 Welzijnssubsidie (PM)

We verstrekken jaarlijks aan diverse verenigingen en instellingen een subsidie. Uiterlijk 1 juni 2024 dient een subsidieaanvraag 2025 ingediend te worden. Het is op dit moment van schrijven nog niet mogelijk om de financiële effecten van de subsidieaanvragen 2025 in beeld te brengen. De definitieve bedragen worden meegenomen in de begroting 2025 – 2028.

BBOV Bijstellingen lager dan de verantwoordingsgrens (€ 37.000 N)

In deze PPN zijn diverse mutaties aanwezig die lager zijn dan de verantwoordingsgrens. Deze worden samen onder deze post opgenomen. Een uitsplitsing van deze kosten zijn terug te vinden in de tabel in hoofdstuk 4. Enkele onderdelen zijn de bijstelling bijdrage VNG, toezicht en handhaving kinderopvang, afschrijvingslasten van bijgestelde kredieten uit de 1e Burap 2024 en nieuw recht van opstal.

Nieuw beleid

NB01 Verbouwing bakkerijmuseum (€ 340.000 netto investering, € 8.500 N afschrijvingslasten vanaf 2026)

We beschikken in Bergeijk over een uniek Bakkerijmuseum wat gemeentelijk eigendom is. In 2023 bestond het Bakkerijmuseum de Grenswachter 50 jaar. Het museum loopt al een aantal jaren tegen een aantal beperkingen aan, wat een verdere groei beperkt:

- Grote groepen kunnen niet ontvangen worden;
- Het museum is slecht rolstoeltoegankelijk.

Door de verbouwing wordt het museum toekomstbestendig en inclusiever, wat ook aan de exploitatie ten goede komt.
De kosten van de verbouwing zijn geraamd op circa € 390.000. Het Bakkerijmuseum wil zelf een bedrag inleggen van € 50.000. Dit samen resulteert in een netto investering van € 340.000 in 2025.

NB02 Anti discriminatie voorziening (€ 18.000 N)

De bestaande Anti Discriminatie Voorziening moet een professionaliseringsslag uitvoeren na landelijk onderzoek vanuit het rijk. De LEV groep voert deze wettelijke taak voor ons uit. De kosten van deze voorziening gaat trapsgewijs verhoogd worden, zodat zij geleidelijk kunnen groeien in formatie en voldoen aan de taak welke is opgelegd vanuit het Rijk. Voor 2025 betekent dat een totale kostenpost van € 17.565. Voor de toekomst is vanuit het Rijk aangekondigd te komen met een structurele decentralisatie uitkering waarbij extra middelen voor preventie discriminatie aan gemeenten beschikbaar worden gesteld. Naar verwachting worden deze via de meicirculaire 2024 aan het gemeentefonds toegekend.

NB03 Onderhoud openbaar gebied bij visvijvers (€ 12.500 N)

De visverenigingen hebben steeds meer moeite om handmatig het riet en boomopslag op de oevers van de hengelvijvers te maaien. Jaarlijks machinaal laten maaien en afvoeren is beter en veiliger. Ca 50% jaarlijks van het areaal is voldoende. Deze werkzaamheden sluiten aan bij beheer van de watergangen.

NB04 Landschapsplan (actieplan buitengebied Bergeijk) (€ 35.000 N, dekking uit de reserve DOB € 35.000 V)

Het landschapsbeleidsplan van de gemeente Bergeijk dateert uit 1998 en is daarmee gedateerd. Voor initiatiefnemers in het buitengebied is hierdoor onduidelijk hoe bij initiatieven in het buitengebied een bijdrage aan de kwaliteitsverbetering van het landschap kan worden bereikt. Eveneens is onduidelijk hoe toetsing van o.a. de landschappelijk inpassing door de gemeente plaatsvindt. Bovendien is er geen actueel kader voor de besteding van de stimuleringsbijdragen die de gemeente ontvangt voor de realisatie van de RVR kavels. De Provincie verwacht dat de stimuleringsbijdragen die de gemeente ontvangt worden ingezet voor kwaliteitsverbetering van het buitengebied.

Om initiatieven in het buitengebied adequaat op te pakken en de stimuleringsbijdragen rechtmatig te besteden, moet een Landschapsplan worden opgesteld.

NB05 Visie buitengebied (actieplan buitengebied Bergeijk) (€ 75.000 N, dekking uit de reserve DOB € 75.000 V)

In de Omgevingsverordening Noord-Brabant is opgenomen dat initiatieven in het buitengebied moeten passen binnen de ontwikkelingsrichting van het gebied. In de Omgevingsvisie van de gemeente Bergeijk is opgenomen dat voor het behoud en versterken van de kwaliteit van het buitengebied het ook nodig is dat:

- Er sprake is van de juiste functie op de juiste plek;
- Functies optimaal ingepast worden in het landschap;
- De natuurlijke, landschappelijke en hydrologische waarden niet worden aangetast maar versterkt.

De ontwikkelings- en hergebruiksmogelijkheden zijn gebiedsspecifiek. Juist de waarden en kenmerken van de omgeving bepalen de mogelijkheden voor de toekomst. In de Omgevingsvisie van de gemeente Bergeijk is geen gebiedsspecifieke uitwerking van de ontwikkelings- en hergebruiksmogelijkheden opgenomen.
Nu er in de gemeente Bergeijk geen duidelijkheid is over de ontwikkelingsrichting van de verschillende gebieden, kunnen initiatieven en opgaven in het buitengebied niet adequaat worden opgepakt. De visie kan fungeren als kader voor initiatiefnemers en een handvat voor de ambtelijke beoordeling.

Om initiatieven en opgaven in het buitengebied adequaat op te pakken moet een Visie Buitengebied worden opgesteld.

NB06 Bijstelling werkmaterieel en toevoegen jaarschijf 2028 (€ 267.000 netto investering., € 14.700 afschrijvingslasten oplopend naar € 26.700 N)

Het krediet voor de gladheidsbestrijding in 2025 moet worden bijgesteld met € 147.000 op basis van actualisatie van de prijzen van het vervangingsplan werkmaterieel. Daarnaast nemen we de kredieten voor het jaar 2028 van het vervangingsplan voor werkmaterieel op, waarvan € 80.000 voor drie bedrijfswagens van de buitendienst worden besteed en € 40.000 voor bedrijfswagen voor de BOA's en E-bikes.

NB07 Focus: Herinrichting Van Beverwijkstraat – Nieuwstraat (€ 1.783.000 netto investering wegen en € 1.433.500 netto investering riolering, € 83.325 afschrijvingslasten vanaf 2029)

Herinrichting Van Beverwijkstraat-Nieuwstraat e.o., ten behoeve van uitvoering in het jaar 2028. De verhardingen en inrichting van de Van Beverwijkstraat-Nieuwstraat zijn aan een totale vervanging toe. De gehele openbare ruimte van kavelgrens tot kavelgrens, inclusief de riolering wordt vervangen. Naast het te vervangen gemengd stelsel, wordt ook een aparte hemelwaterstructuur/riolering aangelegd. Deze wordt aangesloten op de Blauwe Ader (hoofd hemelwaterriool) op 't Hof-Mr. Pankenstraat. Afgezien van de vervanging zijn bij deze herinrichting ook mooie verkeerstechnische kansen en mogelijkheden om de entree naar Bergeijk verder te verfraaien. In dat kader willen we de projectgrenzen rondom de aansluiting van de Eerselsedijk op de Van Beverwijkstraat en Hof verruimen.

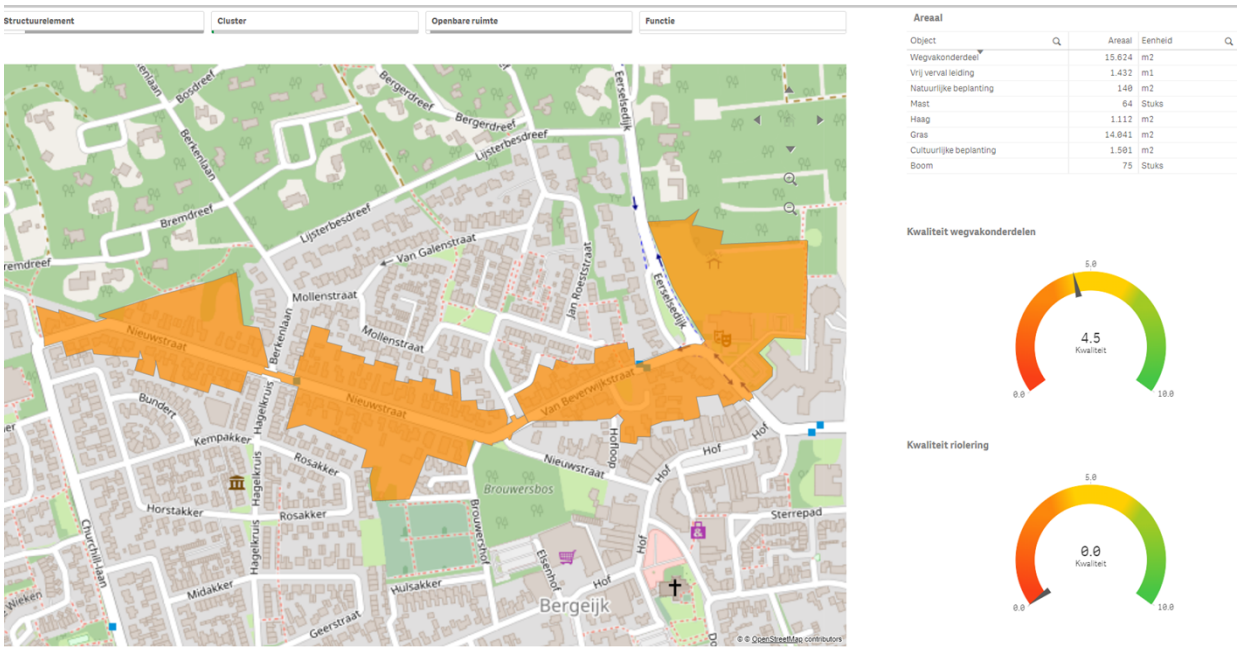

Figuur 1 Herinrichting van Beverwijkstraat - Nieuwstraat

NB08 Focus: Herinrichting Voorderstraat - Willibrordusstraat (€ 542.500 netto investering wegen en € 799.100 netto investering riolering, € 31.402 afschrijvingslasten vanaf 2029)
Herinrichting Voorderstraat-Willibrordusstraat Riethoven e.o., ten behoeve van een uitvoering in het jaar 2028. De verhardingen en totale inrichting van de Voorderstraat en Willibrordusstraat zijn aan een totale vervanging toe. De gehele openbare ruimte van kavelgrens tot kavelgrens, inclusief de riolering wordt vervangen. Daarnaast wordt een aparte hemelwaterstructuur/riolering bijgelegd.

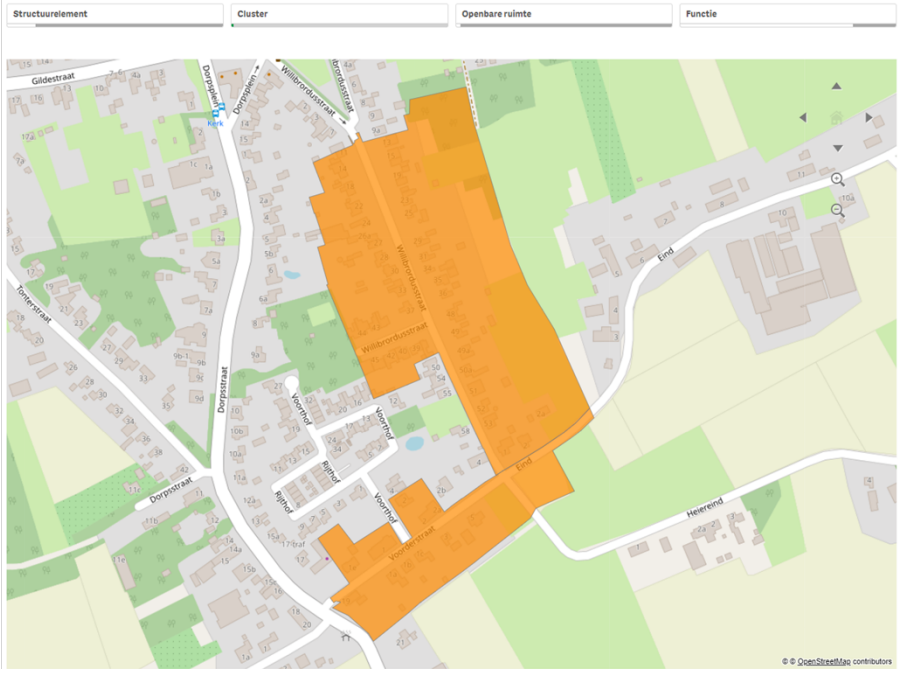

Areaal

Object	Areaal	Eenheid
Wegvakonderdeel	4.736	m2
Vrij verval leiding	843	m1
Mast	28	Stuks
Haag	41	m2
Gras	1.728	m2
Boom	10	Stuks

Kwaliteit wegvakonderdelen

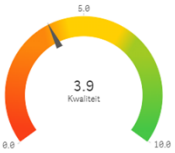

Kwaliteit riolering

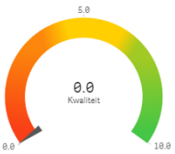

Figuur 2 Herinrichting Voorderstraat-Willibrordusstraat

NB09 Fietsambitie Borkelsedijk (€ 950.000 netto investering, € 19.000 afschrijvingslasten vanaf 2027)
In het kader van de gemeentelijke Fietsambitie hebben we als opgave om de fietsverbinding Borkelsedijk op te waarderen naar het model “Ploegpad”. Daarnaast willen we bestaande zandpaden opwaarderen, zodat bewoners van de Fressevenweg via het bos richting het opgewaardeerde fietspad kunnen ontsluiten en zij een veiliger alternatief hebben dan fietsen over de Fressevenweg. Opwaarderen van de fietsverbinding is geraamd op € 850.000 conform realisatiekosten fietsverbinding Ploegpad. Daarnaast is € 100.000 geraamd voor het opwaarderen voor diverse zandpaden om de fietsverbinding comfortabel te kunnen bereiken vanuit de Fressevenweg.

NB10 Project Storm (€ 20.600 N, dekking uit subsidie en uit SPUK € 20.600 V)
In 2024 starten we in de regio in samenwerking met het voortgezet onderwijs, de GGD en GGzE met het programma STORM. Het doel is de mentale gezondheid van jongeren te verbeteren en depressie en suïcide voorkomen. Na twee jaar wordt het programma geëvalueerd. De kosten van het programma bedragen € 20.619. Voor de jaren 2024 en 2025 worden deze kosten voor 50% gedekt uit een subsidie van 113 Zelfmoordpreventie en 50% uit de middelen die we van het rijk ontvangen.

NB11 Pumptrackbaan (€ 75.000 netto investering, € 7.500 afschrijvingslasten vanaf 2027)
We hebben als gemeente Bergeijk een aanvraag ingediend voor de regiodeal 5e tranche MRE voor het onderdeel leefbaarheid. Hierbij hebben we aangegeven dat we graag een pumptrackbaan aan willen leggen, mogelijk te combineren met het project fietscrossbaan. Mogelijk kan na een aantal jaren op de pumptrackbaan de overstap gemaakt worden naar de fietscross. Hierdoor zou de huidige fietscrossvereniging ook een impuls kunnen krijgen voor het aantal leden.

NB12 Visie op bedrijfsvoering en externedienstverlening (€ 50.000N)
Het opstellen van een eigentijdse visie op onze bijdrijfsvoering en externe dienstverlening. De visie sluit aan op de visie van de organisatie en geeft duidelijkheid aan inwoners van Bergeijk en biedt kaders bij toekomstige keuzes.

De interne visie op dienstverlening is een visie op dienstverlening en bedrijfsvoering aspecten. Ook deze visie sluit aan bij de organisatievisie en biedt kaders. Het budget is voor externe ondersteuning bij het opstellen van de visies in 2 verschillende opdrachten.

NB13 Fietscultuur (€ 25.000 N, subsidiemogelijkheden PM)

"Fietscultuur" is een breed begrip wat draait om het bewust maken van de fiets als eerste keuze voor mobiliteitsgedrag. Gemeente Bergeijk kent een hoog autogebruik, waarbij de auto op dit moment wordt gezien als eerste vervoersmiddel om te reizen. Mede hierdoor ontstaan leefbaarheidsknelpunten en ontstaat filedruk rondom het stedelijk gebied van Eindhoven. Als gemeente Bergeijk willen we het tij keren door burgers en bezoekers van onze mooie gemeente er van bewust te maken dat de fiets het beste alternatief is voor verplaatsingen die te ver zijn om te lopen. Zo leveren we een bijdrage aan een duurzaam reisgedrag dat de leefbaarheid van onze kernen vergroot en zorgt voor een duurzamere keuze in het reisgedrag. We willen de burgers en bezoekers van de gemeente Bergeijk ervan bewust maken dat meer fietsen zorgt voor een gezondere en duurzamere samenleving. We houden onze inwoners langer fit en mobiel en zorgen voor veilig verkeersgedrag van onze fietsers. We werken op verschillende manieren aan bewustwording:

- Infrastructureel: Fietsambitie.
- Communicatie.
- Zichtbaarheid en Herhaling.

Dit doen we op basis van de volgende programmalijnen:

1. Fietsambitie.
2. Fietsstimulering.
3. Fiets- en verkeerseducatie.
4. Fiets Pro(e)motie.
5. Fietstoerisme.
6. Fietsevenementen.
7. Goed werkgeverschap.

NB14 Verkeersveiligheid Riethoven (€ 200.000 netto investering, € 6.700 afschrijvingslasten vanaf 2026)

Bewoners van Riethoven hebben hun ontevredenheid geuit over de inrichting en het gebruik van de
Dorpsstraat in Riethoven. Hierbij worden de volgende punten aangehaald:

- Hoge snelheden.
- Zicht kruispunt Dorpsstraat/ Voorderstraat.
- Onveilige fietsoversteek kruising Dorpsplein/Dorpsstraat.
- Gedrag verkeersdeelnemers.

Bewoners van Riethoven hebben hun ontevredenheid geuit over de inrichting en het gebruik van de
Boshovensestraat in Riethoven.

Gemeente is daarom in gesprek met de Kernraad en bewoners van de Dorpsstraat – Schoolstraat en Boshovensestraat.

Waar de intensiteiten van de wegenstructuur is teruggedrongen door de aanleg van de N69 blijft het gedrag van de weggebruiker achterwegen. De V85 op de Dorpsstraat – Schoolstraat is zo'n 53 km/h waar 30 is toegestaan. Op de Boshovensestraat varieert te V85 van 62 km/h uur nabij de het sportpark tot 80 km/uur richting de Eikestraat. Hiermee liggen de snelheden structureel te hoog.

In samenspraak met de Kernraad en een vertegenwoordiging van de bewoners wordt in 2024 bezien wat voor maatregelen toegepast kunnen worden om het verkeersgedrag te verbeteren. Een voorstel hiervoor volgt later in 2024, nadat ook overige bewoners hiervan op de hoogte zijn gesteld. Naar verwachting zal het gaan om aanpassing van de komgrenzen/60 km/h zone borden en mogelijke aanpassing van kruisingen (waar nodig) of een wegvak maatregel om de snelheid te verlagen.

NB 15 Verkeersveiligheid Westerhoven (€ 150.000 netto investering, € 5.000 afschrijvingslast vanaf 2026)

Bewoners van Westerhoven hebben hun ontevredenheid geuit over de inrichting en het gebruik van de Dorpstraat in Westerhoven. Hierbij worden de volgende punten aangehaald:

- Ontbrekend voetpad.
- Hoge snelheden.
- Foutief parkeren.
- Zicht kruispunt Dorpstraat/ Aarperstraat.
- Slechte kwaliteit wegdek en rabatstroken.
- Negeren eenrichtingsverkeer Kerkstraat.
- Onduidelijke inrichting plein voor de kerk.
- Gedrag verkeersdeelnemers.

Waar de intensiteiten op de Dorpstraat passen bij de functie van de weg ligt met name de V85 (de snelheid die door 85% van automobilisten niet en door 15% wel wordt overschreden). op het zuidelijke gedeelte richting de Heijerstraat op zo'n 43 km/h waar 30 is toegestaan. Daarnaast is de weg niet eenduidig ingericht. Naar verwachting zal het gaan om aanpassing van de 30 km/h zone borden (betere portaalaanduiding) en mogelijke aanpassing van kruisingen (Dorpstraat - Meanderstraat), verbetering loopmogelijkheden en aanpassing eenrichtingsverkeer Kerkstraat.

Bewoners van Westerhoven hebben hun ontevredenheid geuit over de inrichting en het gebruik van de
Heijerstraart – Provincialeweg – Loveren in Westerhoven. Hierbij worden de volgende punten aangehaald:

- Hoge snelheden
- Kruising Dorpstraat – Heuvel.
- Kruising Dorpstraat – Heijerstraat.
- Doorgaand vrachtverkeer.
- Gedrag verkeersdeelnemers.

Uit metingen blijkt dat de V85 structureel boven de maximum snelheid ligt. Daarnaast vinden er op de kruisingen Dorpstraat – Heuvel en Dorpstraat – Heijerstraat veel meer verkeersbewegingen plaats. In lijn met de traverse is het advies om deze kruisingen als 30 km/uur zone te bestempelen. Wat mogelijk ook ten goede komt aan het tegengaan van doorgaan (vracht)verkeer.

In 2024 worden bovengenoemde plannen samen met de dorpsraad, VVN Groot Bergeijk, de basisschool en betrokkenen uit de buurt verder uitgewerkt. Een voorstel hiervoor volgt later in 2024, nadat ook overige bewoners hiervan op de hoogte zijn gesteld.

6. Ruimte voor beleid

De voor u liggende perspectievennota 2025 – 2028, laat een fluctuerend beeld zien van de begrotingssaldi. Voorafgaand aan de behandeling van de begroting 2024 - 2027 was dit beeld sterk negatief. Mede als gevolg van een meevallende meicirculaire 2023 is het begrotingsjaar 2024 alsnog structureel sluitend gemaakt. Voor 2025 is de begroting structureel en reëel in evenwicht, maar dienen nog mutaties plaats te vinden. De meicirculaire 2024 is nog niet verwerkt, de personele capaciteit voor de Bergeijkse schaalsprong, de toeristenbelasting op basis van de definitieve aanslag 2023 en de verbonden partijen zijn hier voorbeelden van.

Hoewel de begroting 2025 voor nu structureel sluitend is, worden in de hoofdstuk enkele draaiknoppen gepresenteerd. Deze kunnen ingezet worden, mocht het begrotingssaldo in 2025 negatief worden en in 2028 ook negatief zijn.

RB01 Onroerende zaak belasting (OZB)

Een verhoging van de OZB met 1% van het tarief woningen en niet-woningen geeft een meeropbrengst van circa € 45.000. Indien ieder jaar 1% verhoging plaatsvindt dan loop dit op tot circa € 190.000 per 1% extra verhoging.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Baten OZB gebruikers niet woningen	6.264	12.857	19.646	26.665
Baten OZB eigenaren niet woningen	9.692	19.797	30.300	41.161
Baten OZB eigenaren woningen	28.903	58.750	89.771	121.846
Extra opbrengst OZB	**44.858**	**91.404**	**139.717**	**189.672**

Tabel 14 Extra opbrengsten OZB

In onderstaande tabel is voor de volledigheid de OZB inkomsten van de jaren 2019 tot en met 2023 weergegeven.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Baten OZB gebruikers niet woningen	511.260	519.478	532.500	552.170	559.718
Baten OZB eigenaren niet woningen	774.680	799.443	813.502	826.457	829.533
Baten OZB eigenaren woningen	2.334.420	2.378.796	2.462.367	2.532.117	2.530.385
Totaal opbrengst OZB	**3.620.360**	**3.697.717**	**3.808.369**	**3.910.744**	**3.919.636**

Tabel 15 Opbrengst OZB afgelopen jaren

RB02 Toeristenbelasting

Sinds 2014 is het tarief van de toeristenbelasting 3,11% van de omzet. Hiermee wordt een begrote opbrengst gerealiseerd van € 1.200.000 in 2024. Deze wordt nog bijgesteld op basis van de definitieve omzetgegevens uit 2023.

Met het verhogen van de toeristenbelasting met 1 % wordt de volgende meeropbrengst gegenereerd.

Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Tarief 2025 gemeente Bergeijk 3.11% van omzet uit overnachting				
Verhoging tarief per jaar	1%	1%	1%	1%
Tarief wordt bij 1% stijging per jaar	3,14%	3,17%	3,20%	3,24%
Meer opbrengt ten opzichte van begroot	**12.000**	**24.120**	**36.361**	**48.725**

Tabel 16 Extra opbrengsten toeristenbelasting

In onderstaande tabel is voor de volledigheid de inkomsten uit de toeristenbelasting van de jaren 2019 tot en met 2023 weergegeven. In de jaren 2020 tot en met 2022 is de heffing achtergebleven door de maatregelen als gevolg van het coronavirus.

Omschrijving	2019	2020*	2021*	2022*	2023
Opbrengst toeristenbelasting	975.917	789.202	722.228	852.898	1.375.600
Opbrengst toeristenbelasting	**975.917**	**789.202**	**722.228**	**852.898**	**1.375.600**

Tabel 17 Opbrengst toeristenbelasting afgelopen jaren

RB03 Verbonden partijen (pm)
In tijden waarin we als gemeente minder ruimte hebben om te investeren betekent dit ook dat we kritisch moeten zijn op de bijdragen aan verbonden partijen. De mate van invloed neemt af naarmate het aantal deelnemers vergroot. Deze gesprekken hebben alleen effect als we dit met meerdere gemeenten samen voeren.

De begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen worden ter zienswijze aan uw raad aangeboden. Dit is het moment om uw invloed uit te oefenen.

RB04 Doorschuiven van investeringen
Het met een jaar doorschuiven van onderdelen uit het investeringsprogramma kunnen de lasten verlaagt worden. Het hangt af van de uit te stellen investering hoeveel afschrijvingslasten worden doorgeschoven.

RB05 Inzet algemene reserve ter dekking van afschrijvingslasten
De algemene reserves, exclusief de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties, dient een minimale omvang te hebben van € 6,0 miljoen. Dit is vastgesteld bij de nota Reserves en voorzieningen. Ruimte in de omvang van de algemene reserve boven deze norm kan eventueel ingezet worden ter dekking van bijvoorbeeld kapitaallasten.

Met het inzetten van € 1 miljoen van de algemene reserve kunnen indicatief de volgende afschrijvingslasten gedekt worden.

Soort investering	Afschrijvingstermijn	Bedrag te dekken
Investering economisch nut (gebouw)	40	25.000
Investering economisch nut (installaties)	15	66.000
Investering maatschappelijk nut in de openbare ruimte	30	33.000

Tabel 18 Te dekken afschrijvingslasten bij vormen dekkingsreserve

Deze dekkingsmogelijk geldt overigens ook als andere (bestemmings)reserves ingezet worden. Wanneer bestemmingsreserves danwel de algemene reserve aangewend worden ter dekking van investeringen wordt (een deel van) de betreffende reserve gestort in een in te stellen dekkingsreserve.

RB06 Inzet algemene reserve
Op basis van de nieuwe notitie incidentele en structurele baten en lasten is het mogelijk de algemene reserve in te zetten voor structurele dekking. Een gemeente kan 10% van de algemene reserve inzetten en zal door de provincie worden aangemerkt als structureel. Op basis van de jaarstukken 2023 bedraagt dit circa € 2,2 miljoen.

RB07 Budgetten in onze begroting
Alle onderdelen die in de begroting zijn opgenomen worden reëel geraamd. Hierbij houden we rekening met de wettelijke taken die wij als gemeente uitvoeren, maar dat neemt niet weg dat ook deze lasten mogelijk te beperken zijn met bepaalde keuzes. Voor de begroting 2026 kan zero based budgetting worden toegepast om de budgetten opnieuw op te bouwen. Hierbij worden alle budgetten in de begroting op “nul” gezet en conform bestaand beleid opnieuw opgebouwd.